

Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber ÇAKAR, TBMM'de süren bütçe görüşmelerini değerlendirerek 29 Aralık 2010 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

2011 BÜTÇESİ VE 2011–2013 ORTA VADELİ PROGRAMI, BÜYÜME-İSTİHDAM İLİŞKİSİNİN KOPTUĞUNU, YATIRIMLAR VE SOSYAL HARCAMALARDAKİ GERİLEMİYİ, BÜTÇE AÇIĞI, BORÇ VE FAİZ GİDERLERİ İLE VERGİ ARTIŞLARININ KRONİKLEŞTİĞİNİ GÖSTERMEKTEDİR

Genel amaçları arasında kalkınmayı desteklemek, dışsal şoklara karşı ekonominin dayanıklılığını artırmak, kamu harcamalarının kalitesinin artırılması, halkımızın hayat standardının yükseltilmesi, eğitim, sağlık ve sosyal nitelikli, büyümeyi ve istihdamı destekleyen harcamalar ile bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması, orta ve uzun vadede ekonominin verimliliğini ve üretken yapısını destekleyen altyapı yatırımlarına ağırlık vermek, vb. hususlar bulunan 2011 merkezi yönetim bütçesi, gerçekte bu özelliklerden yoksundur.

Büyüme–istihdam ilişkisi kopukluğu, yüksek oranlı bütçe açığı, cari işlemler açığı ve yine yüksek oranlı borç ve faiz giderleri, 2011 bütçesinin yapısını belirlemektedir. Bu durum 2011–2013 dönemi Orta Vadeli Program (OVP) için de geçerlidir. Aynı şekilde eğitim, sağlık ve yatırımlara ayrılan payların düşüklüğü, gelir vergisi artışlarının esasen çalışanlara yüklenmesi, KDV, ÖTV dahil dolaylı vergilerin yüksekliliği ve vergi artışlarının yansıdığı zamların sürekliliği, genel bütçe uygulamaları ve 2011 bütçesinin karakteristiğidir. Bu parametreler, bütçenin, toplumun çoğunluğunun ihtiyaçlarına göre hazırlanmadığını göstermektedir.

Bütçe gerekçelerinde sözü edilen “büyümeye istikrar kazandırmak” konusu, iktidarın uzunca bir süredir başvurduğu bir aldatmacadır. Kriz öncesinde veya sonrasında, yabancı sermayeye verilen yüksek faiz yoluyla gerçekleşen “sıcak para akımı” ile ucuz dövizle bağlı ithalat politikaları ve ucuz işgücü maliyeti sayesinde aldatıcı “büyüme” rakamı ve yorumlarına ulaşılmaktadır. Ancak **1924–2008 arası 85 yılda % 4,9 ortalama büyüme** oranına ulaşılırken, İkinci Dünya Savaşı yılları hariç en düşük büyüme oranı, AKP iktidarı yıllarını da kapsayan **IMF güdümlü 1998–2008 döneminde % 3,8** olmuştur. 1998–2008 büyümesi, 1980–1989 liberalleşme döneminin % 4,8 ve 1990–1997 serbest sermaye hareketleri döneminin % 4,4 oranındaki büyüme oranlarının bile gerisinde kalmıştır. Diğer yandan OVP'ye göre büyüme oranları **2010–2013** yılları için sırasıyla % 6,8, % 4,5, % 5,0 ve % 5,5 olarak öngörülmüştür. Kısaca **2010–2013 dönemi ortalama yıllık büyüme oranı % 2,4** olacaktır. Bu nedenle **2011 bütçesi ve 2011–2013 dönemi OVP'si, gerçekte ülke çıkarları ve istihdamdan kopuk bir büyüme spekülasyonunu** yansıtmaktadır. **2002–2010 döneminde** tüm büyüme ve verimlilik artışına karşın istihdam yalnızca % 0,2 oranında artmıştır. Özetle, **büyüme ve istihdam, verimlilik ve istihdam arasındaki bağlar kopmuş** durumdadır.

Bu nedenle **gerçekte % 20 dolaylarında olan işsizliğin** resmi telaffuzu olan % 12 oranı, OVP döneminde de değişmesi söz konusu edilmemektedir.

2011 yılı merkezi yönetim bütçesinin net gelirleri 272,750 milyar TL, giderleri 312,519 milyar TL, **bütçe açığı** ise 39,7 milyar TL olarak öngörülmüştür. OVP 2011-2013'e göre **cari işlemler açığı** 2012'de % 45,1'e, 2013'te 47,8'e ulaşacaktır.

Yine 2011-2013 döneminde **dış ticaret açığı** -72,5, -79,0, -85,0 milyar TL olacaktır.

2011 yılı **borç ve faiz giderleri** ise 55 milyar TL ile bütçenin % 20'sine, GSYH'nin % 4,5'ine tekabül etmektedir. **Genel yönetim nominal borç stoku** ise GSYH'nin % 40,6'sı olmaktadır.

2011 bütçesi, yatırımlara ilişkin neo liberal dönemin temel yaklaşımları uyarınca yatırımlardaki düşüşü de yansıtmaktadır. **Sabit sermaye yatırımları** 2008'de GSYH'nin % 20'si iken 2011'de % 19'a düşmekte; bu oranın içindeki kamu sabit sermaye yatırımlarının GSYH içindeki payı da aynı yıllar itibarıyla % 4,1 ve 4,3 ile durağanlık arz etmekte, özel yatırımlarda ise %16,'dan 14,7'ye gerileme görülmektedir. **Toplam yatırımların** GSYH içindeki payı ise 2008'den 2011'e % 22,1 oranından % 18,6'ya gerilemiştir. Toplam yatırımların merkezi bütçe içindeki payı ise 2000'de %16, 2010'da % 7,8 ve 2011'de % 7,2 olarak belirlenmektedir.

Eğitim ve sağlık giderlerinin durumu da iç açıcı değildir. **Eğitime** bütçeden ayrılan 34,1 milyar TL GSYH içinde % 2,8 oranına tekabül etmekte; 2010 bütçesindeki payı 9,8; 2011'de ise % 10,9 ile yetersiz bir düzeydedir. **Sağlık** harcamalarının GSYH içindeki payı % 1,4 olurken bütçe içindeki payı da 2010'daki % 5,4 oranından 2011'de % 4,8'e düşmektedir (17,2 milyar TL).

Önceki yıla göre % 10,5 artış ile 250,769 milyar TL olan ve toplam bütçe gelirlerinin % 92'sini oluşturan **vergi gelirlerinin % 30'u doğrudan emekçilerden, % 40'ı da yalnızca ÖTV-KDV gelirlerinden** oluşmakta ve OVP politikaları gereğince sürekli olarak artacaktır.

Çalışan emekçilerden toplanan **gelir vergisi** 2009'da 46,5 milyar TL iken 2010'da 52,2 milyar TL'ye artmış; önümüzdeki üç yıl boyunca da, **2011'de % 14,76 artış** ile 74,3 milyara, 2012-2013'te 84 ve 94,9 milyar TL'ye artması öngörülmüştür.

Çalışanlardan alınan gelir vergisi gelirlerinde olduğu gibi **KDV, ÖTV ve diğer dolaylı vergiler de önümüzdeki üç yıl boyunca** sürekli olarak artacaktır. 2011'de ise motorlu taşıtlar % 11,97, dahilde alınan mal ve hizmet vergileri % 7,35, beyana dayanan KDV % 5,45, tevkifen KDV % 3,17, dahilde alınan mal ve hizmet vergileri % % 7,35, petrol ve doğalgaz ürünleri % 8, alkollü içkiler % 32,81, tütün mamulleri % 1, 31, dayanıklı tüketim ve diğer mallar % 10,56, kolalı gazozlar % 10, 56, harçlar % 11,09, ÖİV % 10,57 artacaktır. Kısacası gıda, enerji, ulaşım vd. zamlarla birlikte **Türkiye sürekli zam rejimi** içindedir.

Bu arada dikkat çeken bir nokta, **kamu hizmet gelirleri ve kamu kurumları kârlarında** sırasıyla % 69 ve % 10,2 oranında azalma yaşanacak olmasıdır. Çünkü kamusal üretim ve hizmetler hızla tasfiye edilmektedir.

2011 bütçesinde kamu çalışanlarının ücret ve maaşlarına yapılacak zammın ise % 4 + 4 + 80 TL "denge tazminatı"ndan ibaret olması, yanlış ekonomi politikaları ve bütçe yüklerinin çalışanların sırtına nasıl yıkıldığını göstermektedir.

Ali Ekber ÇAKAR

TMMOB Makina Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu Başkanı

43. Dönem Oda Danışma Kurulu ikinci toplantısı yapıldı...**“AKP’NİN SEKİZ YILLIK TAHRİBATLARINI
ORTAYA KOYACAĞIZ”**

43. Dönem Oda Danışma Kurulu ikinci toplantısı, 28 Kasım 2010 tarihinde Ankara’da 153 Danışma Kurulu Üyesi’nin katılımı ile düzenlendi. Toplantıda Danışma Kurulu üyeleri Oda’nın yedi aylık çalışmalarını ve Türkiye gündemini değerlendirdiler. TMMOB’nin özellikle kent sempozyumları ile büyük bir bilgi birikimi oluşturduğunu savunan Danışma Kurulu üyeleri, Haziran ayında yapılacak genel seçimlere kadar AKP’nin sekiz yıllık iktidarı süresince yarattığı tahribatların bu bilgi birikimleri ışığında ortaya konulması gerektiğini vurguladılar.

Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber ÇAKAR’ın açılış konuşmasıyla başlayan toplantıda Oda Yönetim Kurulu Sekreteri Yunus YENER, Oda’nın yedi aylık çalışma programını anlatan bir sunum yaptı. Yunus YENER’in ardından konuşan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet SOĞANCI Oda çalışmalarına katkı koyan herkesi kutladı ve TMMOB tarafından düzenlenen kent sempozyumlarının uygulanan neoliberal politikaların teşhir edilmesi açısından önemli olduğunu vurguladı.

Mehmet SOĞANCI’nın ardından sırasıyla; Oda Denetleme Kurulu Üyesi Haydar ŞAHİN, Oda Onur

Kurulu Yedek Üyesi Selçuk GÖNDERMEZ, EİM MEDAK Başkanı Emrah AYDEMİR, UHÜM MEDAK Üyesi Faruk SEVİM, Gaziantep Şube Yönetim Kurulu Başkanı Ali PERİ, Denizli Şube Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin HADIMLI, Samsun Şube Yönetim Kurulu Başkanı Kadir GÜRKAN, Mersin Şube Yönetim Kurulu Başkanı Naci ERÇOLAK, Konya Şube Yönetim Kurulu Başkanı Mete KALYONCU, Edirne Şube Yönetim Kurulu Başkanı Cumhur PEKDEMİR, Kayseri Şube Yönetim Kurulu Başkanı Ali ALKAN, Zonguldak Şube Yönetim Kurulu Sekreteri Birhan ŞAHİN, Trabzon Şube Yönetim Kurulu Başkan Vekili Hamdullah ÇUVALCI, Antalya Şube Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ümit BÜYÜKEŞMELİ, İzmir Şube Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet ÖZSAKARYA, Diyarbakır Şube Yönetim Kurulu Başkanı Mesut ÇELİK, Eskişehir Şube Yönetim Kurulu Başkanı Erhan KUTLU, Adana Şube Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin ATICI, Ankara Şube Yönetim Kurulu Başkan Vekili Sadettin ÖZKALENDER, Bursa Şube Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim MART, Kocaeli Şube Yönetim Kurulu Başkanı Nedim KARA, İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanı İlter ÇELİK, İstanbul Şube Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Ertuğrul BİLİR, Oda Denetleme Kurulu Yedek Üyesi Ali ÖZDEMİR, Oda Denetleme Kurulu Üyesi Ahmet ENİŞ, İzmir Şube Yönetim Kurulu Başkan Vekili Kazım UMDULAR, İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkan Vekili Hayati CAN ve Bursa Şube Yönetim Kurulu Sekreteri Ercüment CERVATOĞLU söz aldılar.

